

Gondolatok a borverseny után

A rangos esemény ellenére alapvető kérdések vannak terítéken a székelyhídi borászat sorsáról

Véget ért a jubileumi, 25. székelyhídi borverseny. Még arra is figyeltek a (kiváló munkát végző) szervezők, hogy meghívják a negyedszázaddal ezelőtti első borverseny szervezőit – Vasadi József agrármérnök és Gavrucza Tibor tiszteletes mellett engem is –, sőt még egy igényes kivitelezésű, névre szóló bronz emléklapokat is akasztottak a nyakunkba. Hát mit mondjak, nagyon jól esett.

Büszke vagyok arra, hogy az egész Érmelléken mi voltunk az elsők, akik elindítottuk ezt a nemes versengést, de arról sem tudok, hogy '89 után akár egyetlen partiumi település is megelőzött volna bennünket. Örömmre szolgál, hogy az elmúlt hosszú időszakban nem merült ki az érdeklődés, egyetlen évben sem maradt el, folyamatosan megrendezték a versenyt. Örülök annak is, hogy ma már

alig van olyan érmelléki település, ahol ne rendeznének hasonló megmérettetést. Elkéserít viszont az a tény, hogy mára már alig akad szőlőültetvény a székelyhídi szőlőhegyen, egymás után vágják ki a gazdák a tőkéket, s jobb esetben is nagykulturás parcellák váltják fel a szőlőskerteket. Rohamosan szaporodik az üres pincék száma a településre oly jellemző pinceutcákban. A hajdan

nevezetességnek számító Cser-völgy kettős pincésora, s köztük a szőlőmaggal „kikövezett” széles út a kollektivizálás áldozata lett, ledőzerolták, a mára kiürült pincéknek viszont már nem kell ilyen drasztikus „beavatkozás”, beomlanak azok majd maguktól is.

Az idén benevezett mintákat igazán hozzáértő, igényes zsűri bírálta el. Ennek elnöke dr. Balla Géza nemzetközi hírű Arad-hegyaljai borász, egyetemi tanár volt, tagjai ifj. Csávossy György, Kis Zoltán, a helyi színeket képviselő Pakó István, Szoboszlai Hilda és Szoboszlai Csaba. A szervezők a

bíráló bizottság tagjait is emléklappal tisztelték meg. A bírálókat végzetével a zsűrielnök elemezte a tapasztalatokat. Rámutatott arra, hogy a beküldött minőségi borminták között bizony aránylag sok volt a hibás termék: hordóízű, ilathibás és főleg túlképezett borok kerültek kizárára. Így a beérkezett 186 borminta közül csak kettő nyert nagyarany-, 35 arany-, 49 ezüst- és 49 bronzminősítést. Az oklevelek mellett az ezüst- és aranyérmes borokat serleggel, a bronzérmeseket pedig emlékéremmel jutalmazták a szervezők.

A zsűri a közel kétszáz mintát reggeltől estig tartóan rangsorolta

A díjazott kezdeményezők mai napig a borkedvelők baráti táborát erősítik

Konzuli nap márciusban

A RMDSZ székelyhídi szervezete és az Eurotrans Alapítvány szervezésében március 7-én, csütörtökön, 11 órai kezdettel konzuli napot tartanak a városi múzeum épületében. Azokat a személyeket, akiknek kézen van a magyar anyakönyvi kivonata a konzulátus munkatársai levélben vagy SMS-ben értesítik. A konzuli napon lehetőség van a magyar igazolvány kérelmezésre vagy pótfüzet kérésére. Előzetes egyeztetés alapján az állampolgársági kérelmeket lehet benyújtani, illetve lehetőség nyílik hadiárvasági ügyintézésre is. Azok a személyek, akik állampolgársági kérelmet szeretnének leadni vagy magyar igazolványaikba pótfüzetet igényelnének, március 1-ig jelentkezzenek előkészített irataikkal Orosz Annamáriánál a múzeum épületében hétfőtől csütörtökig 8–16, vagy péntekenként 8–14 óra között.

Az ideai helyi adókról és illetékekről

Tíz százalékkal emelkedik a 2019-es helyi adók és illetékek értéke – határozta el hosszas vita és mérlegelés után a tavalyi utolsó ülésén a városi tanács. Előzményként fontos tudni, hogy a bukaresti kormány adóügyi rendelkezései jócskán megcsappantották a települések bevételi forrásait, a kiadások viszont megmaradtak, tehát muszáj volt lépni a helyi költségvetés egyensúlyának védelmére. Mindent összevetve a helyiadó-emelés mértéke kisebb annál, mint amit adótörvény-módosítás miatti bevételcsökkentés indokolna. Azonban nagyban segíti a helyhatóság működését, fenntartását, fejlesztési pályázatok esetén az önrész biztosítását.

Az emelés egyaránt érinti a magán- és a jogi személyeket is, érvényes minden adó- és illetékemre, így például az ingatlanadókra vagy az építkezési engedély kérésekor fizetendő illetékekre stb. Ugyanakkor a városvezetés emlékezteti a lakosságot, hogy **ha március végéig eleget tesznek adókötelezettségeiknek, 10%-os kedvezményben részesülnek.** Megéri tehát mielőbb törleszteni a helyi adókat. Bővebb információért és részletekért bizalommal fordulhatnak a lakosok a székelyhídi polgármesteri hivatal ügyintézőihez.

ÉR HANGJA

Kedves olvasók, hallgatók és nézők!

2018-as évi jövedelemadójuk szabadon utalható két százalékaival segíthetik az Ér Hangja Egyesület munkáját! Segíthetnek abban, hogy havilapunk írásban örökíthesse meg településünk történéseit, hogy online rádiónk minden hétköznap reggel friss hírekkel várja a lakosokat, vagy hogy az online Ér tv mozgóképben tudassa az például az elszármazottakkal, mi is történik kis városunkban és környékén.

Az adóhatóság (ANAF) vagy az Ér Hangja Egyesület honlapjáról is letölthető 230-as formanyomtatványt kérésre Önöknek is közvetítjük (személyesen, e-mailben). A nyomtatványt személyes adataikkal kitöltve, majd aláírva kell eljuttatni március 15-éig a körzeti adóhivatalba, akár személyesen, akár általunk. További információért hívják a 0755-481491-es telefonszámot vagy írjanak az erhangja1@gmail.com e-mail címre. Köszönjük!

Álmosdi vendég a templomunkban

Amikor megismerkedtem Simon András álmosdi lakossal, aki vasárnaponként idejár hozzánk, Hegyközszentmiklósról istentiszteletre, arra a sokszor hallott mondásra gondoltam, hogy Isten útjai kifürkészhetetlenek. A fálusiak által nagy szeretettel fogadott és szívük zárt anyaországi vendéget többször láttuk már a templomunk padjában. Vasárnaponként átkerékpárizik a Létavértes–Székelyhíd vámonon a hegyközszentmiklósi református templomban tartott istentiszteletre. „Ma a rohanó világban egyre inkább elhanyagolják az Urat és mégis így ünnepi időszakokban felcsillan egy kicsi láng, hogy keresik még az Urat. A magyar világ idején sokszor elmesélték, hogy milyen fontos volt a templomlátogatás, vasárnap, ha valaki nem ment templomba, másik vasárnap Debrecenbe kellett menni a templomba, és onnan hozni levelet a lelkésztől, hogy ott volt istentiszteleten. Nagyon sokat változott mára a világ” – mondja Simon András.

Az 1953-ban Mezőtúron született beszélgetőpartnerem tizenhét éve él Álmosdon, tíz éve jár a hegyközszentmiklósi gyógyfürdőre. „Sok emberrel ismerkedtem meg, nagyon sok a barátom, úgy érzem a szívem mélyén, hogy én ide hazajövök. Mindig szeretettel fogadnak. Feleségem betegségből lábadozik és kérem Isten segítségét a gyógyulásban. Van négy gyermekem, tizenegy unokám egy dédunokám, szép népes család” – meséli.

András megajándékozta gyülekezetünket egy furulyával, ami a fiáé volt, de már nem használják, úgy érezte, hogy a gyülekezetbe a gyerekek örülni fognak a régi hangszernek, amit valóban örömmel vettük át Fehér Renáta kántorral. Ezenkívül a gyülekezetünknek kb. száz könyvet adományozott, ami a családjáé volt, érzé az, hogy jó helyre adta. Hozott még babát és focilabdát is, amit egy-egy kislánynak és kisfiúnak szánt. Köszönjük az adományokat. Hiszem, hogy a hit vezérelte hozzánk Andrást. Elmondta, örül, hogy befogadtuk, úgy érzi, mikor hozzánk jön, mintha hazamenne Mezőtúrra.

BÉRES ANGÉLA

Az élő bizonyíték arra, hogy sosem késő befogadó közösségre találni

Filmvetítés a pápáról

Filmvetítést szervezett a székelyhídi római katolikus plébánia a közösségi házban, február elején, történelmi eseményhez kapcsolódva, Ferenc pápa júniusi csíksomlyói látogatásához közeledve. Az érdeklődők a szentatya főszereplésével készült svájci–amerikai dokumentumfilmet tekinthették meg. A *Ferenc pápa – Egy hiteles ember* azon ritka alkotások egyike, amely a Vatikánal szoros együttműködésben készült. A háromszor Oscar-díjra jelölt Wim Wenders (a *Berlin felett az ég* és *Buena Vista Social Club* című ismert filmek alkotója) filmjében az egyházi utazásai és vallással kapcsolatos nézeteibe nyerünk betekintést, olyan aktuális témákkal kapcsolatban felmerülő kérdésekre ad őszinte és komoly válaszokat, mint a halál, társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek, bevándorlás, ökológia, a család szerepe. Különleges és egyben elgondolkodtató élmény, hogy nézőként jártunk elítéltek, haldoklók között, bepillantottunk

abba ahogy a pápa helikopteren ülve közelített egy esemény helyszínére, vagy ahogy egy börtöncellában élte át egyedül, magányosan az előtte ott szenvedő ember elhagyatottságát. Nem csak attól egyedülálló a két éven át készült alkotás, hogy először szerepelt dokumentumfilmben egy katolikus egyházi. Ez a alkotás vallásos emberek számára iránytű lehet a mindennapokban.

Kuglis Gábor plébános, mint az est házigazdája (*képünkön*) köszöntötte az egybegyűlteket, röviden ismertette a film keletkezési körülményeit. A másfél órás filmvetítés után kötetlen beszélgetéssel, családi hangulatban zajlott az este. Maccskási Edit erre az alkalomra készített izletes sós sajtós kifikkal kedveskedett a résztvevőknek. A plébános megköszönte, hogy ennyien eljöttek és reményét fejezte ki, hogy még sok hasonló eseményben lesz részünk a továbbiakban.

TATAI ISTVÁN

„Az igazságra és csakis az igazságra törekedj...” (5Móz 16,18–20)

Mózes törvénykönyvéből választották ezt a sort az indonéz keresztyének a 2019-es imahét vezéregyénének, amelyet híven követett az **érköbölküti** református egyházközség is, Ledán M. István vezetésével. Az imahét során Dienes Sándor (Hajdúböszörmény), Erős-Jóó Béla (Papfalva), Illyés Tamás (Érszöllős), Jobb Domokos (Ombod), Simon-Szabó István (Érkörtvélyes), Szabó Zsolt (Szalacs), illetve Varga Botond (Szalárd) lelképásztorok hirdették az igét a közösségnek, míg a gyermekek a kántor vezetésével minden este énekekkel és furulyaszóval szolgáltak.

Mire is figyelmeztet a választott igé?

Elsősorban az igazságra, és annak keresésére fordítja figyelmünket a Szentírás e sora. Nem az univerzális, mindenki által elfogadott igazságra, de nem is a személyes, saját magunk igazára, hiszen az relatív a személyt körülvevők számára. Azt az igazságot kell keresnünk, aki azt mondta magáról János evangéliumában (Jn 14,6): „... én vagyok az út, az igazság és az élet.” Ez a nagybetűs igazság, az egyetlen, az igazi, a krisztusi Igazság.

Ahogy sokszor a hitetlenek is torz képet alkottak róla a bibliai történetekben, úgy mi emberek is szeretjük a nekünk kedvező formára alakítani az igazságot. Elfeledkezünk arról, hogy a saját igazságértékünk milyen fontos, az hogy tiszták maradjunk a családságtól. Van azonban egy megmentőnk. Nincs az a mélység, az a bűnben való elmerültség, amiből Krisztus karjába kapaszkodva ne tudnánk újra a fényre jutni. Ő az, aki képes felemelni bennünket arra a szintre, ahol már nem a személy, nem a bűn, a harag vagy a veszteség a lényeg, hanem a megbocsátás és a kegyelem, amely megtisztít bennünket. Mindez úgy lehetséges, ha képesek vagyunk elengedni a saját igazunkat teljes egészében az isteni igazságra hagyatkozva, az ő kezébe helyezve életünket. Az imahét vezéregyénének magyarázata az **érköbölküti** származású Varga Botond lelképásztor igehirdetése alapján íródott. Ő tizenegy éve szolgált utoljára szülőfalujában az imaheti meghívás előtt, melynek örömmel tett eleget.

ÉR HANGJA

Több mint egy tucat gyerek éneke örvendeztette meg a gyülekezetet minden este

Ezzel a címmel tartották az idei ökumenikus imahetet a **csokalyi** református templomban február 17–24. között. Esténként 18 órától mintegy 60–70 baptista, görögkatolikus és református Krisztusban hívó gyűlt össze a református templomba, hogy az indonéz keresztyének által összeállított program szerint közösen imádkozzon a felekezetek lelki egységéért.

Az imahetet a helyi görögkatolikus plébános, Erdődi Endre atya nyitotta meg. Szentbeszédének központi gondolatát Jézus irgalmasságról szóló tanításából vette (Lk 6,35–37). Arra hívta fel a figyelmet, hogy Isten mindig a legjobbat akarja adni az embernek, ezért nekünk, ha ösztönösen nem megy, akkor tanulva, de irgalommal kell viseltetnünk az esetek iránt.

Hétfőn este Bán Alpár nagykágyai református lelképásztor Pál apostol efézusi levele (Ef 4,22–25) alapján arról beszélt, hogy az igazmondás azért jó, mert nem kell emlékezni rá, szemben a hazugsággal, amit észben kell tartani, nehogy elárulja magát az ember. Igazat mondani kevesebb erőfeszítésbe kerül és üdvösebb is számunkra! Kedden Albert Zsolt paptamási baptista igehirdető Jézus családfáját (Mt 1,1–17) megvizsgálva elmondta: Isten előtt nem a családi háttér számít, csak és kizárólag az ember hite, de a családfá is lehet Isten kegyelmének hirdetője. A mennyei Atya már nem csak az atyák Istene, mert Krisztusban mi is az ígéret fiai lettünk! A keddi alkalmon a csokalyi Fórián Andrea költő istenes versei is elhangzottak, melyeket a nagyváradi Füzesi család zenésített meg. Következő este Szomor Attila siteri lelképásztor összekötötte az indonéz keresztyének biztatását, miszerint éljünk egyszerűbb életet Krisztus aggodalmaskodásról szóló közismert tanításával (Mt 6,25–34). Sokkal kevesebb dolog miatt kellene aggódnunk, ha az irányítást átengednénk a mennyei kézbe!

Csütörtökön Kuglis Gábor székelyhídi római katolikus plébános alázatra tanította a gyülekezetet, amit a Mt 20,25–28-ból bontott ki: „aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok!” Szentbeszédét követően saját szolgálatáról is mesélve tette még közelebbivé és szemléletesebbé az alázatot. Pénteken Oroszi Kálmán kiskereki református lelkész Jeremiás próféta szavait (Jer 10,12–16) magyarázta. Isten ereje, bölcsessége és értelme, amivel a világot megteremtette az igazi erő. Mi emberek, mint az ötvös: élettelen dolgokat alkotunk, Isten az, aki adja az életet! Az alkalmat a valóságos gyerekek énekes előadása zárta.

Szombaton Kun Árpád vajdahunyadi nyugalmazott református lelképásztor a galata levélből (Gal 1,1–5) hirdette Isten ígését az imahét áldott lehetőségéről, amit vetített képes előadása követett. Bemutatójában harmincnál is több hunyad-zarandi templomról és műemlékről beszélt, melyeket ötvenéves lelképásztori szolgálata során alaposan megismert. Röviden azt is elmesélte, hogy a számban erősen fogyatkozó dél-erdélyi szóróványt Isten hogyan tartotta meg az elmúlt évtizedekben.

Az imahét záró istentiszteletét vasárnap délelőtt 11 órától tartották. Ezen az alkalmon id. Mátyás Árpád csokalyi nyugalmazott lelképásztor szolgált, akit felesége, Marika néni is elkísért Létavértesről. Igehirdetésében a világ világosságáról beszélt (Jn 8,12–20), szépen összefoglalva az imahét ígét, ami Krisztushoz vezetett bennünket.

Az imahét a hagyományhoz híven úrvacsoraosztással zárult, és a Mátyás lelképásztor család 23 évi szolgálatának felelevenítésével.

A Krisztus-hívók egységéért így imádkoztunk együtt naponként Csokalyon.

TOKÁR SÁNDOR lelképásztor

Helyreálló vízszolgáltatás

Javították a csőtöréseket – A kinti hőmérséklettel együtt a víznyomás is csökkent

Február második hetétől végre helyreállt a vízszolgáltatás a városban azt követően, hogy az időjárás kiváltotta technikai okokból januárban több alkalommal korlátozás tette kényelmetlenné a lakosság életét. A Székelyhídi Vízművek január 10-én tudatta, hogy a vízszolgáltatást korlátozzák a város területén csőtörés javítása miatt.

Az elkövetkező napokban ez többször megismétlődött, miközben a vízművek munkatársai folyamatosan dolgoztak az javításon. Egyidejűleg a helybéli elégedetlensége egyre hangsúlyosabb formát öltött. Január 20-tól újabb csőtörés miatt mindennap 22 órától reggel 6 óráig a vízszolgáltatás csökkentett nyomással működött, ami további türelmetlenséget gerjesztett.

A csőtörések okáról Pál Zsoltot, a székelyhídi vízművek vezetőjét kérdeztük, aki elmondta, a tartósan alacsony hőmérséklet és a folyamatos 5 baros víznyomás két helyen is szétrepesztették a vízvezetékeket a városban. Ezek alaphelyzetben nem jelentettek volna gondot egy vízhálózatban, ez azonban elavult, hiszen az 1960–70-es évek során épült ki, ezért már nem bírja a terhelést. A csökkentett víznyomás megoldást jelentett a további törések elkerülésében, a város magasabban fekvő részeit azonban így is érzékenyen érintette. Pál Zsolt egyúttal arra is figyelmeztetett: ha későbbiekben a januárhoz hasonló alacsony hőmérséklet jelentkezik, a víznyomás csökkentést ismét alkalmazni fogják.

KISS LÓRÁNT A Petőfi Sándor utcában is több napot töltöttek a vízművek munkatársai az elhárítással

Amikor a múlt találkozik a jövővel

Vajon mennyit tudsz igazából a kultúráról, az értékekről és a hagyományokról? Vajon mennyire ismered születési helyed történelmét, ahol felnőtél? Szinte hihetetlen, mennyire növekszik a fiatalok és idősek között azok aránya, akik figyelmen kívül hagy-

restbe a román férjével. Reggelente Olga Csók István festményeiben gyönyörködik a nappaliban, miközben Albert magyar rajzfilmeket néz, és mielőtt lefeküdne, anyukája történeteket és magyar népmeséket mesél neki. Habár Albert nincs tisztában vele, anyukája a kultu-

együttesen körvonalazzák a kollektív identitást és a mindennapi életünket. Épp ezért fontos a székelyhídi lakosok számára, hogy átadhassák a kulturális értékeket, ezt a tudást a következő generációk számára, megőrizve vele együtt a város történelmét is.

A kulturális örökség szintén hozzájárulhat az interkulturális akadályok legyőzésére, hiszen általa felismerhetjük a közösség sokféleségében rejlő erejét. Annak a területnek a sokrétű múltja, ahol Székelyhíd fekszik, felvértezte a várost festői, azonban annál komplikáltabb társadalmi-kulturális valósággal.

Napjainkban a magyar és a roma közösség találkozási valamiféle feszültség révén valósul meg, mely főképp sztereotípiáknak és előítéleteknek köszönhető. Vegyük példaként, hogy hányszor gondoltál-e úgy a romákra, mint akik rendetlenek, és nem tartják tiszteletben a társadalmi normákat, illetve a kormány által biztosított szociális juttatásokból élnek? Ez az általánosítás a tudatlanságnak köszönhető, mely feltételezett különbözőségekből, sztereotípiából és szorongásból fakad, melyet egyedi esetekkel való találkozás gerjeszt.

Mindazonáltal, ha megsokszorozódik az interakciók száma a két közösség tagjai között, a negatív előítéletek, ellenségeskedések és észlelések a más csoportokkal szemben átalakulnak tiszteletté és toleranciává. Ezért legyen tudatában néhány ténynek.

A romák eredetileg Indiából származnak, de az ő nomád életformájuknak köszönhetően századokon keresztül vándoroltak egész Kelet-Európáig. Ideérkezésük óta a roma közösség külön és sajátos életstílusra népszerűtlen az európaiak között. Ennek a múltban voltak szomorú időszakai, gondoljunk arra, hogy a náci Németország többek között a romák szisztematikus kiirtásáról is döntött, mivel a roma közösség jelenléte számukra nem volt kívánatos. Napjainkban a roma közösség az egyik legnagyobb és legsebezhetőbb kisebbségi csoport Európában. Alulreprezentáltak a politikában, jelentős részüket mélyszegénységben él és nem képes állandó munkahelyet megtartani vagy jó oktatásban részesülni, a diszkrimináció és a társadalmi kirekesztésük mindennapos. Ha úgy kezelik őket, mint társadalmi teher, és a „nem” szócska minden beszélgetés elején ott van, szinte lehetetlen a roma közösségnek, hogy beilleszkedjen a modern időkbe. A társadalom elvárja tőlük kultúrájukat és viselkedésüket megváltoztassák, de hogyan tegyék ezt, ha lehetőséget sem kapnak a beilleszkedésre?

Annak érdekében, hogy ezek az etnikailag különböző csoportok együtt tudjanak létezni, nélkülözhetetlen a kulturális akadályok lebontása. Emiatt, a székelyhídi lakosoknak civilizált interkulturális párbeszédet kellene kezdeniük, melynek alapjai a tisztelet, megértés, nyitottság és együttműködés. Az effajta megközelítésnek köszönhetően, az egyének remélhetőleg meg fogják érteni a „különböző” szó értelmét, melynek nem mindig negatív mellékzöngéje van, hanem inkább úgy jelenik meg, mint valami egyedi és izgalmas.

A tapintható kulturális örökség megőrzése hozzájárulhatna új munkahelyek létrehozásához. Más hasonló európai kisvárosokhoz képest – mint az általam ismert angliai Bilbury vagy a franciaországi Colmar – Székelyhídnak vannak olyan különleges tájai, melyet érdemes meglátogatni, sok más lehetséges fejlesztéssel együtt fel lehet virágoztatni. Mivel az utak és járdák állandó fejlesztés alatt állnak, és pár kulcsfontosságú üzlet is megnyílt, a város igen vonzóvá válhat turisták számára, akik átutazóban vannak.

Ruhákat értékesítő roma család – a város etnikai sokszínűsége

ják ezeket a tényezőket, és nem keresnek válaszokat ezekre az egyszerű kérdésekre. Ez a tendencia annak tudható be, hogy a hagyományörzés elhanyagolt és figyelmen kívül van hagyva a világ közösségei által annak elnére, hogy hatalmas előnyökkel bír társadalmi-kulturális és gazdasági szinten. Annak érdekében, hogy a fiatalokat jobban ösztönözzük eme hagyományörző tevékenységekben való részvételle, az Európai Unió 2018-at az európai kulturális örökség évének nyilvánította. Mivel ez a téma időtlen és releváns, jó lenne a székelyhídi lakosokat közelebb hozni ehhez a kezdeményezéshez. Ki kell emelni a részvétel fontosságát, és hogy milyen módon előnyös a közösségnek a kulturális örökség.

Tágabb értelmezésben a kulturális örökség fizikai tárgyak és megfoghatatlan tulajdonságok egyvelegét jelenti, melyet nemzedékről nemzedékre örökítenek tovább, és melyet jelen csoportok és társadalmak védenek meg, illetve állandósítanak.

Képzeljünk el egy öt éves kisfiút, Albertet, akinek magyar édesanyja Olga elköltözött Buka-

rális örökségüket adja át neki, legyen az kézzel fogható, elvont, természetes vagy digitális formában. Ezek mind olyan elemek, amelyeket nem lenne szabad elfeledni, mivel ezek

A fiatalok rábaközi táncokat mutattak be az évi jótékonyági bálon – kulturális örökség

„A Tündérkert nem mögöttünk van”

Böjte Csaba testvér a XI. magyar kultúra napi jótékonyági bálon – Mindig ő az, aki többet ad

A 60. életévét betöltött szerzetes a remény és a vigasztalás kimeríthetetlen forrása

Évről évre hihetetlen a városvezető számára, mivé nőtte ki magát az egykor lehetetlennek tűnő báli ötlet

Idén is napok alatt kelt el minden jegy, több mint kétszázan ünnepelték magyarságukat

Ünneplőbe öltözött a székelyhídi múzeum épülete, így várta vendégeit, a bálozókat a január 22-hez legközelebb eső szombaton. Szatmárcsékén 1823-ban ezen a napon fejezte be Kölcsey Ferenc nemzeti imánk, a *Hymnus* írását. Áldást kérünk, isteni áldást. Himnuszunk kezdősorában benne van jövőnk biztonsága, mert aki kér, annak adatik. Ezerszáz éves gyökerek kötnek a Kárpát-medencéhez, ezeréves keresztény gyökerekből táplálkozik magyar kultúránk. Okunk van az ünneplésre, megtartó erőként lehetünk jelen, s ilyenkor nem csak szívünk, lelkünk öltözik ünneplőbe. Jelenlétünk itt, szűkebb hazánkban, az Érmelléken, Székelyhídon tizenegyedik éve különösen méltó módon ünnepe, jótékonyági bálban ölt testet.

Eberek, akik soha nem adják fel

Eljöttek sokan, mindazok, akik szívükben érzik, van okunk az ünneplésre, összetartozunk. A vendégeket pezsgő s köszöntő fogadta. Béres Csaba polgármester beszéde nyitotta az eseményt, melynek fővédnöke Horváth Anna, az RMDSZ önkormányzatokért felelős alelnöke volt, kulturális fővédnöke pedig Tihanyi Dániel, a Magyarrock Dalszínház színművésze.

A hölgyek egytől egyik gyönyörű nagyesztélyiben, suhogó selyemben, pörgős, hosszú, tüllszoknyás ruhában, mint megannyi virágszál az elegáns, nyakkendő s e szemet gyönyörködtető színes kavalkádból, mégis, idén is kiviláglik az egyszerű barna csuha. Csaba testvér arcára mosolyt varázsol a Székelyhídi Gyer-

mek Jézus Otthon kis lakóinak felcsendülő éneke: „Soha nem adom fel!” Szavaiból, mint minden alkalommal, most is biztatás, odafordulás, szeretet hallatszik. A mennyei Atya éve az idejé – így nevezték el a gyerekekkel – szent utazásra kap meghívást mindenki, akinek van füle a hallásra. Jézus mondja: „*Ti azért legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes.*” (Mt 5,48) A gyerekekkel minden héten egy tulajdonságát járják körbe a mennyei Atyának. Ő az, aki van, aki szeret, aki nem egyedül, hanem szeretetközösségben van. Ő az, aki teremt, dolgozik, munkálkodik... Adódnak a kérdések: én hogyan végzem a munkám? Tudok-e csapatban dolgozni?... Tudok-e közösséget építeni? Tudok-e közösen munkálkodni testvéreimmel, azokkal, akik körülöttem vannak. „Az aranykor, a Tündérkert nem mögöttünk van, hanem előttünk, s nem jön el magától, csak ha imádkozunk és dolgozunk” – mondta Csaba

testvér. A közösség, és a közösségépítés köré csoportosultak Horváth Anna köszöntő beszédének gondolatai is. Erősíteniük kell egymást, utakat kell találni, jó ügyek mentén mernünk kell odaállni, keresni és megtalálni bátor, odaadó, szerethető és szeretetteljes énünket, hogy képesek legyünk reményt

Horváth Anna harmadszori meghívásra tudott eljönni betölteni fővédnöki szerepét

Idén először a gyermekotthon bentlakói és a napközis gyerekek együtt énekeltek Bokor Erzsébet tanító néni és Tihanyi Dániel felkészítésével

s hitet adni gyerekeinknek, fiataljainknak, hogy nem szabad feladni. „Fontos a siker, de jobb emberré, szerethetőbb s szeretettel telibb emberré lenni – azt csak mindennapi gyakorlással lehet. Bizalmatlanságra, félelemre, kételyekre nem lehet jövőt építeni” – hangsúlyozta a fővédnök.

Felköszöntötték Csaba testvért

A verssel, tánccal, énekkel fűszerezett, odafigyelésre méltó, tartalmas köszöntő beszédek végén egy más-milyen köszöntésnek is lehetünk tanúi. Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes közelgő születésnapja alkalmából hangzott el sok jó kívánság. A vendégek nem fukarkodtak a tetszésnyilvánítással. Érdem szerint vastappsal jutalmazták a székelyhídi Zajgó néptáncsoport bemutatóját. Az őket követő Tini Dance Center Táncsoport ez alkalommal két produkcióval készült. Elsőként Erdei Fanni és Marcu Patrik lépett parketre, majd egy több személyre szabott koreográfia előadása után a csoport tagjai felkérték a bál díszvendégeit, s kezdetét vette a tánc, mely hajnalig tartott.

A báli rendet kezében tartó műsorvezető, már második éve, a Kolozsvári Állami Magyar Színház társulatának tagja, Marosán Csaba színművész volt. Idén Ady Endrét, Benedek Elek, Kemény János és a következőkben idézett Dsida Jenőt választotta „társnak” (a *Tükör* előtt című költemény sorai):

„Mondják, apánk bűne, ami történt.
Mindegy. Mienk a végzet és a sors.
Ők még a multba révednek tükörként,
mi már a sodró víz tükrén, a gyors
jelenben látjuk arcunkat s a törvényt:
Tűrni – a bölcsek ételén a bors,
okulni – szükség, megbocsátni – jóság,
dolgozni – ez a legnagyobb valóság.
(...) Így készülünk szelid háborúra,
mindig magunkért, soha mások ellen.”

Árverés a gyerekek javára

A talpalávalót a President Együttes szolgáltatta, és nem is volt üres a táncter, csak az árverés idejére. Vidékünk bővelkedik képzőművészekben, akik minden évben felajánlanak néhány alkotást a licitre. Az így befolyt pénzüsszeget, idén 27 100 lejt, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány gyermekeinek támogatására fordítják a szervezők. Ha már itt tartunk, ne feledjük megköszönni, hisz városunk polgármestere is megköszönte a szervezők fáradságos, ám remek munkáját. No de bál nem maradhat bálkirálynő nélkül, s főhet a feje a választás miatt az erre felkérteknek, annyi a gyönyörű, mosolygós arc, a csinosan öltözött s jól táncoló fiatal bálozó. Idén a székelyhídi Szilágyi Cynthia fejére került a korona. Két udvarhölgye pedig a Debrecenből érkezett Füzesi Mónika és a nagyváradi Gherdan Brigitte Ingrid lett. Ilyen volt az idei bál Székelyhídon: nagyszélyes, felemelő, táncos, verses, könnyesalagotás pillanatokkal s jóízű beszélgetésekkel telt. Ezt érezhette a tél is, hisz hajnalra fehéren ragyogó hóruhába öltöztette a várost.

RUPÁRCSICS JUDIT CSILLA

Gondolatok a borverseny után

A rangos esemény ellenére alapvető kérdések vannak terítéken a borászat sorsáról

Az várakozással teli esti levegot a helyi Zajgó néptáncgyűttes könnyítette előadásával

1 Balla Géza kitért arra is, hogy nagyon nehéz, szinte lehetetlen a kis tételben előállított, különböző minőségű borok értékesítése. Ennek orvoslására azt javasolta, szövetkezzenek a szőlőtermelők és közösen dolgozzák fel a különböző szőlőfajtákat, így nagyobb tételben egységes minőségű termékeket tudnának felajánlani a borkereskedőknek. De, kérdezem én, mi lenne akkor a borversenyekkel?

Ifj. Csávossy György nagy sikeres összeállításban mutatta be azt a rengeteg munkát, törődést, ami a szőlőtermelőre hárul, míg a borászati alapanyag végre a pincébe kerül, és hogy ezzel távolról sincs ám vége a megpróbáltatásoknak, folytatódik az emberpróbáló erőfeszítés, ami addig tart, míg a bor végre a bíráló bizottság elé nem kerül. Erről jutott eszembe, hogy az első borverseny volt olyan „versenyző”, aki Franciaországból hozott palackos borokat töltött át flakonba, és ezzel akart díjakat nyerni, de szerencsére hamar kiderült a turpisság. Ma már ilyen talán nem történik meg, de felütötte a fejét egy érdekes jelenség: szüret idején a bortermelő nem a saját maga termelte szőlőt dolgozza fel, mert ilyen valószínűleg nincs is neki, hanem

idegen borvidékeken vásárol fel nagyobb mennyiségű szőlőt, és ebből készíti „érmelléki” bort. Így aztán benevezhet a versenyre, megmenekülve ezzel a versben is felemlített rengeteg munkától, amivel az alapanyag megtermelése jár. Ezzel kapcsolatban két kérdés is felmerül bennem. Az első: vajon nem lehetséges-e, hogy ez az egyik oka a hazai szőlőterületek

rohamos csökkenésének? A másik pedig, hogy etikus-e a kétféle eredetű borok egymással versenyeztetése, azonos elbírálása?

A szervezők fáradságát nem kímélő munkáját dicséri, hogy a nagyszámú érdeklődőt szépen megterített asztalok várták, kellemes előélt és finom vacsorát szolgáltak fel, de a legszebb az egészben az volt, hogy az asztalok

közepén azonos méretű palackokban fehér, rozé és vörös borok álltak csokorban, s a nyomtatott címkékről a palackban lévő bor fajtája és termelőjének neve volt leolvasható, ami reklámnak sem volt éppen utolsó. A rövid, de színvonalas kultúrműsor után pedig kezdődhetett a mulatozás.

DR. WILHELM SÁNDOR

Az évek óta vándorló Miskakancsót idén a borászok új generációjának tagja, Lengyel Csaba érdemelte ki

„Olvassunk újra együtt!”

Radnóti Miklós verseiből olvastak fel székelyhídi diákok egy Kárpát-medencei szintű mozgalom részeseként február 19-én, a költő születésének évfordulóján. A székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum diákjai évek óta lelkes résztvevői annak a nemzetközi felolvasómara-tonnak, amelyet idén is a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtár hirdetett meg. Benedek Elek, Orbán Balázs, Jókai Mór, Arany János művei után idén Radnóti Miklós költeményei

hangzottak, születésének 110., halálának 75. évfordulója alkalmából. Ez alkalommal a IX. B osztály tanulói kóstoltak bele a hol lelket simogató, hol megrikató rimekbe Holczman Ilona tanárnő útmutatásával.

Ugyanígy a csokalyi Fényes Elek Általános Iskola kis tanulói is csatlakoztak az akcióhoz, a korosztályukhoz közelebb álló Radnóti-költemények olvasásával. A másodikos, harmadikos és negyedikos osztályok tanulói összesen

negyvenhárommal növelték a mozgalomban résztvevők számát.

Jó volt belemerülni, röpke egy órára Radnóti Miklós verseibe, abba a világba, ami, Pilinszky János szavait idézve, „... egyszeri, pótolhatatlan, kihagyhatatlan és persze megismételhetetlen, mint az, hogy szög, idill, kert, vagy mondjuk kenyér, vagy az a szó, hogy tömörség”.

R. J. CS.

Ezüstérmes gyümölcsparlátok

A sikeres sportfavágó „átigazolt”, baltáról metszőollóra váltott – eredményesen

Nagy Botond barátja, Lengyel Csaba társaságában kóstolgatja a borokat

Sikeres megmérettetésen van túl a székelyhídi Nagy Botond, akit jobbra a Stihl sportfavágó-válogatott edzőjének szerepében ismernek az olvasók, ám ezúttal a gyümölcsparlát készítésben remekelt. Botond ugyanis barátaival együtt részt vett a Magyarországon megszervezett

X. Quintessence Pálinka- és Párlatversenyen, amelyen ő maga tizenegy érmmel gazdagodott.

A húszéves Ongai Kulturális Egyesület 2009-ben szervezte meg először a versenyt, amelyet elsősorban a helyi párlatkészítőknek szántak, mára azonban Kelet-Európa

legrangosabb eseményévé nőtte ki magát, egyúttal nemzetközi jellegű is öltve. Idén öt ország (Ciprus, Magyarország, Szerbia, Szlovákia és Románia) 64 településéről 296 nevezőtől összesen 2006 bírálandó minta érkezett. A benevezők között jelen voltak kereskedelmi,

A birsalma, a meggy, de az Irsai Olivér szőlő is emlékezetes nedűt ad Botond készítésében

magán- és bérfőzető párlatkészítők legjobbjai. A versenyen harminchárom bíró három napon át zsűrizte a benevezett tételket tisztaság, illat, gyümölcs karakter, szájéret és harmónia szempontjából.

Székelyhídról tizenkilenc mustra érkezett, ebből tizenhatot Botond nevezett be, amelyek közül tizenegy találtatott éremre érdemesnek, három mustra ezüstre, nyolc pedig bronzra. Rajta kívül a szintén székelyhídi Lengyel Csaba és Nagy Zoltán, illetve a nagyváradi Balogh

Ákos is érmmel tért haza Ongáról. A verseny húszpontos bírálati rendszerében az ezüstérem a 16–18 pontot ért, míg a bronz a 14–15 pontot ért tételnek jár. Nagyon fontos kiemelni, hogy míg más kisebb versenyeken, a minták egymással méretetnek össze, a Quintessence egy minőségi standard szerint méretnek meg, így egy-egy párlat vagy pálinkakategóriából több termelő térhet haza érmmel.

RUPÁRCSICS JUDIT CSILLA

Mezőgazdasági expón az érmelléki gazdák

Romantikus pillanatok egy mezőgazdász számára, csak a naplemente hiányzik

Az expón a gépjármű forgalmazók a legmodernebb berendezéseket sorakoztatják fel, a fiatal gazdagenerációk öröme

A Bihar megyei magyar gazdák több mint 100 fős csoportja vett részt az AGROMashEXPO, AgrárgépShow-n, amely a magyar agrárgazdaság legjelentősebb szakmai rendezvénye minden évben. A szakmai rendezvény az ágazat pihenő idejében – idén január végén – mutatta be a legújabb trendeket, technológiai innovációkat, kertészettel és szőlészettel kapcsolatos fejlesztéseket a gazdálkodóknak. Négy napon keresztül közel 350 kiállító, mintegy 40 ezer négyzetméteren vonultatta fel az anyagfelhasználás-gépesítés-logisztika témakörébe tartozó termékek és szolgáltatások rendkívül széles választékát.

Az utazás szervezői Antal József, Béres Tibor, Huszár Antal, Horváth Péter, Nagy László és Nagy Miklós Bihar megyei falugazdászok voltak – utóbbi a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének (RMGE) megyei

elnöke –, akik értesítették és meghívták az esemény iránt érdeklődő gazdákat. Sajnos nem sikerült szép számú érdeklődőből mindenkit elvinni, mivel korlátozott számú ingyenes jegy állt a rendelkezésükre.

A kiállításra reggel indultak el a két kiindulási pontból, Székelyhídról és Szalárdról, majd hozzájuk csatlakoztak Érmihályfalván és Biharon a környékbeli gazdák és a szervező falugazdászok. Az utazás jó hangulatban telt, mindenki izgatottan várta az érkezést.

Budapestre, az expó helyszínére. A bejáratnál a gazdákat már két különleges gép várta: egy Styer speciális erdészeti traktor és egy Palesse GS 812-es aratógép (kombajn). A bihariak nem voltak szégyenlősek, egyből elkezdtek felmérni a gépek tulajdonságait, a bennük rejlő lehetőségeket és persze az sem maradhatott el, hogy közös fotót készítsenek.

Közben sikeresen regisztráltak és megkaptuk a belépőjegyeket is, aztán beléptünk az kiállítóterületére, ahol kisebb csoportokra oszolva, mindenki a saját érdeklődése szerint igyekezett felfedezni a kiállított gépeket, mezőgazdasági termékeket.

Az AGROMashEXPO-n az erőgépek mellett még vetőmagokat és egyéb szaporítóanyagokat, növényvédő szereket, műtrágyákat, kártevő-mentesítő anyagokat mutattak be. Persze a digitalizáció, agrárelektronika, mérés technika, automatizálás témakörében is volt látnivaló bőven.

A magyar piacon dolgozó nagy nemzetközi márkákat forgalmazó cégek színe-java megjelent az AgrárgépShow-n. A bihari gazdák széles áttekintést kaphattak a magyarországi mezőgazdasági gépi piac kínálatáról. A nagy nemzetközi márkák, mint például a Claas,

John Deere, Massey Ferguson, Lamborghini, Fendt, Case, Krone mellett magyar cégek is több ország kiállító is bemutatták újdonságaikat, traktorokat, talajlazító gépeket.

Igazi élményt nyújtott számunkra az automata kormányzású traktor, amelyet a GPS navigációs rendszer segítségével a gazda akár otthonról is irányíthat a szántóterületen.

A kiállítás gazdag kínálata akár három napra is elegendő látnivalót nyújtott volna számunkra, így nem is tudunk mindent megtekinteni. Csatunk délután órákor elégedetten, élményekkel és új látásmóddal felvértezve indult el hazafelé. A hazautat a szélsőséges téli időjárás nehezítette némileg, de mindenki ép-ségben hazaérkezett, és aztán megosztotta az otthon maradókkal a látottakat.

ANTAL JÓZSEF falugazda

Pillanatnyi időátugrás

Nagy Mária emlékei nyomán a negyvenes évektől napjainkig

„Minden este imádkoztam Istenhez, aki megengedte, hogy családom és jómagam visszajöhessünk Székelyhídra” – mondja Marika néni életének a Román Szocialista Köztársaságban töltött évtizedeiről mesélve. 1964-ben döntött úgy a négytagú család, hogy elhagyják a várost, az általánosan jellemző bizonytalan életkörülményeket, és jobb megélhetés érdekében egy szénbányászati vidékre költöztek. Miután egy évtized után visszatértek, beszélőtársunk megtapasztalta a politikai-társadalmi-gazdasági helyzet romlását.

Ma majdnem lehetetlen elképzelni, hogy milyen elviselhetetlenné vált az élet Nicolae Ceaușescu 25 éves diktatúrája alatt. Az elnyomott szabadságjogok mellett a televíziós és rádióműsorokat uraló propagandaszerű politikai célú „nevelés” az iskolákat is elérte, ahol a fiatalokat a „hőn szeretett” vezér mindenhatóságának tanították. Marika néni visszaemlékszik, hogy titokban olvassák otthon a *Bibliát*, és beszéltek a karácsonyról és a húsvétról. „A tanárok azzal a kétségtelenül megtévesztő tartalommal tanítottak minket, mert családjaink biztosan nem hazudtak az elmondott történetekről. De a pártfőtítikár mindennapos dicsőítésének olvasása, éneklése és leírása ellentmondást szült gondolatainkban. Nem tudtuk megkülönböztetni, mi volt igaz, és mi nem” – elmélkedett az idős hölgy.

A Szekuritáté volt Ceaușescu vaskezü uralmának fő eszköze. Megdöbbentő, hogy a nyolcvanas években minden tizedik embert besoroztak a politikai titkosrendőrség. Szinte mindenki lehetett megfigyelés tárgya, vagy kényszerülhetett arra, hogy elárulja a közvetlen környezetébe tartozó embereket. Egyidejűleg gyakorlatilag ellehetetlenítették az ország elhagyását és a külfölddel való kapcsolattartást. Marika néni bevallotta, hogy a rendszerváltás utáni átmenetben „legalább nyolc évig tartott lelkünknek és eszünknek, hogy ne idegeskedjünk vagy ne gondoljuk át alaposan, kinek mit mondunk, mivel többé senki sem hallgatja vagy figyeli”.

Szülni, bármi áron

Ugyanakkor semmi nem hasonlítható a hatvanas években indult félelmetes születéspártoló kampányára. E szerint a szülés már hazafias kötelességnek számított, és így a nők termékenységét a munkaerő reprodukciójának biztosítása szolgálatába állították. Marika néni a nőkre nézve valóban gyűlöletes időszaknak minősítette azokat az időket, mivel „a terhesség nagyon intim folyamat, amelybe a kormánynak nem kellene beavatkoznia”. A széles körű idegenkedés ellenére korlátozták a terhességmegszakításokat, egyben a születések ösztönzésére gazdasági és szociális intézkedéseket hoztak. A 25 évesnél idősebb gyermektelen párokat különadózással sújtották, és a nőket visszaélészerűen követték

szakosodott ügynökök, akik a terhességre vagy vetélésre utaló tünetek, az abortusz-kísérletek vagy fogamzásgátlók használata után nyomoztak. Esetenként a nőknél olyan orvosi vizsgálatot végeztek, amely alatt „valahogy úgy érezte az érintett, hogy nemi erőszakot követnek el rajta a használt orvosi eszközökkel”. Bár a termékenység jelentősen nőtt 1967 és 1989 között, Ceaușescu népességpolitikája a világ egyik legmagasabb csecsemő- és szülőanya-halálozási arányát is eredményezte. Számos párnak, akik néha önmagukat sem tudták ellátni élelemmel, nem maradt más választása, mint hogy gyermekeiket a túlszűfolt és elégtelen körülményeket nyújtó állami árvaházakba adják. Eközben mások úgy döntöttek, hogy az életüket kockáztatják rendkívül bizonytalan, önindukált abortuszok kipróbálásával.

A rémálom folytatódott az 1980-as években, amikor a legfelsőbb vezető a tízmilliárd dollárnyi nagyságrendű külső adósság visszafizetése céljából exportálta (többek között) az ország által termelt étel nagy részét is. Eközben a romániai lakosoknak órákat kellett sorba állnia alapélelmiszerek után, ahonnan hazaérkezve az

fogadta, hogy az „energiamegtakarítási” program miatt nincs áram vagy fűtés. Marika néni emlékezett arra, hogy a gyerekek kiabáltak egymásra az utcán játszva: „tudod, hogy két háztömbnyire tejet értékesítenek?” Mivel a családok általában népesek voltak, az egyik testvér általában beállt a sorba, a másik pedig hazafutott a pénzéért. Napjainkban az emberek elismerik, hogy ha több lett volna az étel és kevesebb az éjszakai áramkimaradás, a kommunista rezsim tartósabbnak bizonyul.

Falusi térségként Székelyhíd is szenvedett a kommunizmus első éveiben megvalósított mezőgazdasági kollektivizáció miatt a sztálinista modell alapján. A kormány törekedett meggyőzni a földtulajdonosokat a kollektív gazdaságokhoz való csatlakozásukról anélkül, hogy a földeket államosították volna – a kényszeriparosítás, illetve az állam és a helyi közösség közötti kapcsolat újradefiniálása céljából. Ily módon az önálló gazdálkodóknak nemcsak magukról kellett gondoskodniuk, hanem terményeikből kirívó mennyiséget kényszerültek beszolgáltatni a közös tárolóba. A kollektivizálás végrehajtása során a parasztok

nemcsak szörnyű szegénységben és minősíthetetlen életszínvonalon éltek. Megszelvedték a jelentős aszályt követő, ezek életét követelő éhínséget, a háború és a szovjet megszállás okozta rombolást is.

Forduló kocka

A román-orosz kapcsolatok évszázadokra nyúlnak vissza. Az 1877–78-as orosz-román-török háborúban a cári birodalom segítette Románia függetlenedését az Oszmán Birodalomtól. A második világháború során újra találkoztak útjaik, miután Románia opportunistá módon a kezdeti szövetségesei ellen fordult. A magyar és német erők Erdélyből való kiszorítására Székelyhídon nem felszabadításként emlékeznek. Marika néni felemelt hangon, bosszúsán emlékezett vissza, hogy „az oroszok 1944. október 14-én reggel 7-kor megtámadják a várost. Úgy viselkedtek, mint az állatok”. Az emberek elkezdtek lyukakat ásni a kertjükben, hogy elrejtse a gyermekeket és a nők minden korosztályát, mivel az oroszok az elfogottakat megerőszakolták. Minden egyes házból elraboltak értékes tárgyakat, beleértve ruhákat és állatokat, betörték a pincékbe, és rendkívül mámorosan lesújtottak mindazokra, akik az utcán sétáltak... a halálba. „Attól a naptól kezdődően gyászoltak, majdnem mindegyik családban volt valaki, akit egy szovjet katona meggyilkolt vagy megerőszakolt” – mondta beszélőtársunk.

Egy új kezdet

Az egykori szovjet tömb országaiból Románia volt az egyetlen, amelyben a demokráciára való áttérést a kommunista vezető és felesége kivégzése kísérte. Marika néni az események nyomán hihetetlen megnyugvást érzett, és imádkozott, hogy fiai ne kényszerüljenek hozzá hasonlóan elnyomás alatt élni. Szemében könnyecseppel és reménytelen hangon kijelentette, hogy semmi más nem számít, mert végül is eljött három fia számára a jobb élet. A kommunizmus bukása együtt járt számukra korábban elérhetetlen irodalmi művek, a tudományos és más jellegű könyvek hozzáférhetőségével. Marika néni boldogan számolt be arról, hogy ő és a férje számtalan éjszakát olvasással töltött alvás helyett – hála a már nem korlátozott villamos energiának.

Igaz az a mondané, hogy addig nem figyelünk valamire, ameddig nem veszítjük. Ezért is kiemelt fontosságú olyan élettörténeteket hallani, mint a Marika nénié. Először, tanuljunk a múltból, hogy ne tapasztaljuk meg újra azokat az atrocitásokat, amelyeket emberek sokasága egyszer elszenvedett. Másodsorban, hogy kezdjük el megbecsülni az, milyen szerencsések vagyunk, élvezni, ami most – úgy tűnik – a kezünkben van.

ANDREA SOFÍA SÁNCHEZ ALMEIDA

„A világ összes kincséért nem hagynám el többet az én drága szülőhelyemet”

Közérdekű közlemény

Székelyhíd Város Polgármesteri Hivatala felhívja a lakosság figyelmét, hogy a 2006. november 30-i 109-es számú városi tanácsi határozat által elfogadott helyi szabályzat alapján, a lakosok kötelesek betartani a következőket:

1. Biztosítsák a gazdaságaik, ingatlanjaik, lakó- és gazdasági épületeik melletti vízelvezető árkok karbantartását, annak megfelelő mélységét és az összegyűlt víz szabad folyását, to-

vábbá az árkok övező területek kaszálását, illetve tisztítását, valahányszor szükséges

2. A telkeikhez tartozó folyóvizek partjait tartsák tisztán, és a mederből kitermelt földet szállítsák el.

3. Háziállatok közterületre való engedése vagy közterületen tartása tilos!

4. A haszongépjárművek, mezőgazdasági gépek és szerek, utánfutók parkolása az utcán és közterületen is tilos!

5. Építési anyagok, konyhai, ipari, mezőgazdasági, illetve egyéb jellegű hulladékok engedély nélküli tárolása közterületen szigorúan tilos!

A fentiek teljesítésére megszabott határidő **2019. április 15.** Ezen időpont után a szabályok be nem tartása 50-től 500 lejig terjedő pénzbírságot von maga után.

Tegyünk együtt azért, hogy városunk és falvaink összkepe szebb legyen!

„Nem ítélekem külföldiként...”

Interjú az Ér Hangja Egyesület kanári-szigeteki önkéntesével, Andrea Sofia Sánchez Almeidával

Andrea az Ér Hangja Európai Önkéntes Szolgálati Programban nyert projektjének keretében augusztus végéig Székelyhídon fog élni. A huszonkét éves lány a Marokkó partjaitól nem messzi Kanári-szigeteken született, ott élt tizenhét éves koráig, nemzetközi iskolába járt, majd elhagyta a szülőföldet, hogy Skóciában nemzetközi kapcsolatokat, politikai újságírást tanuljon. Arról beszélgettünk miben más és miben hasonló itt élni mint egy szigeten.

– **Hogyan jött az életedbe önkénteskedés?**

– Mire befejeztem az egyetemem Skóciában, hihetetlenül kiégtem. Éreztem, hogy muszáj lesz pihennem, mert nem akarok szívrohamot kapni huszonkét évesen. Tehát kellett egy köztes év az alapképzés és a mesteri képzés között. Viszont azt sem akartam, hogy semmittevéssel eltöltött köztes év legyen ez, tevékeny akartam maradni. Egy kedves barátom mesélt az EVS-ről (Európai Önkéntes Szolgálat), az önkénteskedésről, és ez nagyon jó kombinációnak hangzott számomra. Aztán el is kezdtem keresgélni, és nagyjából két hónapba telt megtalálni, hogy melyik is lenne kedvemre való. Végül, utolsó pillanatban bukkantam rá arra a lehetőségre, amit az Ér Hangja Egyesület kínált, és éreztem, hogy ez nekem tökéletes, hiszen írni kell különböző témákról. A megtalálható önkéntes tevékenységek nagy része egyébként túlnyomó többségben arról szól, hogy gyerekekkel kell foglalkozni vagy például újrahasznosításról, környezeti témákról. Feltettem magamnak a kérdést: hosszú távon, a tanult szakmámat tekintve, hogyan fejlesztenek ezek a lehetőségek engem? És nem találtam választ erre. Ez a lehetőség viszont arról szól, hogy írni kell, jól fogalmazni, egyfajta kutatómunkát is végezni. Ezt a már megszerzett képességemet tudom fejleszteni mondjuk azzal, hogy megtanulok interjúzni különböző felnőttekkel, gyerekekkel az iskolában vagy hogy megtanulok kisebb eseményeket szervezni.

Úgy érzem, ez volt a helyes döntés, idejönni Székelyhídra. Január másodikán érkeztem, de máris vannak olyan kötődéseim, amelyektől úgy érzem, otthon vagyok. Mikor például Bukarestben voltam februárban egy hetet, a programban kötelező képzésen, már-már a honvágy kerülgetett Székelyhíd után. Hiányzott a napi rutin, a stúdió, hogy találkozjak az egyesület munkatársaival, ilyesmik.

– **Romániába érkezésed után többször is említetted a kultúrsokkot, ami amiatt ért, hogy most vagy először Kelet-Európában, és**

hogy más nálunk a hangulat vagy az épített környezet, mint amit eddig tapasztaltál. Ez a sokkérzés változott benned mióta itt vagy?

– Persze. Helyreállt bennem az óriási újdonsághatás, mert mióta elkezdtem az önkéntes feladatom, az írást, például rengeteget olvasok a kommunista Romániáról vagy az itt élő nemzetiségekről, mindent, ami csak egy általam ismert nyelven elérhető, cikkek, tanulmányok. Illetve utaztam is már jópár kilométert az országban, például Bukarestig, és kezdem megszokni, hogy mondjuk 30–40 évvel ezelőtt épült nagy szürke tömbök és modern vagy éppen művészi hatást keltő építmények váltják egymást.

Ami a Székelyhidat illeti, az szülőhelyem is hasonlóan kicsi, falujellegű település. Persze ott is van néhány bolt, iskola, más szükséges közintézmények. Azon belül egy kisebb lakóparkban élünk a település szélén. Így nem áll nagyon messze tőlem ez a környezet.

– **A Nagy Kanári-szigeten nevelkedtél, majd Glasgow-ban jártál egyetemre. Ezek azért jóval másabb életvitelt jelentenek, mint egy alig tízezres kisváros. Hogyan éled meg, hogy nyolc hónapra így leszükkült az életed számodra?**

– Egyelőre szokatlan, mert mindkét helyen minden, amire szükségem volt, elérhető volt hozzám nagyon közel. Ha iskolába, egyetemre kellett mennem, ha egy mozi vagy egy park kellett, ha a tenger hiányzott vagy a hegyek, ha nem is gyalog, de egy-két óra vonatozással el tudtam érni mindent. Itt a városban igaz, hogy nem nagyon van mivel eltölteni a szabadidőt, viszont a tömegközlekedés rendben van, bármikor buszra pattanhatunk, és Várad alig egy órára van. A hétköznapi leginkább három-négy pont között mozogok, az otthonunk, az egyesületi stúdió, bevásárlóközpont, cukrászda. Valamelyik nap viszont felfedeztem a kis sétányt, ami az iskola felé visz. Te jó ég! Gyönyörű! Nem is értem, hogy nem fedeztem fel korábban. Végére is vannak szép és kevésbé szép helyek a városban, mint minden, a fejlődés útjára lépett településen. Ez egy átmeneti időszak.

Andrea egyelőre nem akar egy helyen letelepedni, kedvesével több helyen is szeretnének élni Európán belül

– **Beszélggettünk korábban arról, hogy te vagy talán az első személy, aki rendszeresen fog Székelyhídról szóló, angol nyelvű, szakirodalmmal alátámasztott írásokat kiadni a kezéből, és hogy ez milyen jelentős a város életében. Érzel ennek kapcsán felelősséget a válladon?**

– Leginkább egy nyomást érzek, amit igazából én magam helyezek saját magamra. Elégé perfekcionista vagyok. Ha például egyeztetünk egy újabb lehetséges témáról, és elkezdek kutatózni, írni, azt érzem, meg kell mutatnom legjobb tudásom szerint, hogy képes vagyok ezt teljesíteni. Miközben sem te, sem a projekt koordinátora, se senki más nem követelőzik, vagy hajt túlzottan, hogy teljesítsem, amit kell. Ilyenkor rendszerint próbálok átkapcsolni a „pánikmentes” módba, és mikor elmúlik a kezdeti nagy hajrá, nagyon élvezem az egész kutatás-írás folyamatát, teljesen belefeledkezem. Ez például egy nagy tanulnivaló számomra az ittlétem alatt, megtanulni élvezni, ha valamilyen feladatot teljesítek.

Emellett mindig összpontosítok arra, hogy ne úgy fogalmazzak, mint

amikor az egyetemen kellett esszét írni, mert egyébként az alapbeállítás a fejemben ez irányba vinne, hiszen négy évig ezt csináltam. De igyekszem közérthetőnek maradni. Ugyanakkor azt érzem, hogy van egyfajta küldetésem is ezzel. Azt szeretném elérni, hogy hatással legyenek az írásaim az emberekre, elgondolkodtassák őket. Ezért is fogalmazok meg kérdéseket a cikkeim végén. Egyébként a legelején még tartottam attól, hogy mit fognak az olvasók szólni ahhoz, hogy számukra érzékeny témákat feszegetek, de aztán úgy gondoltam, hogy legalább kapnak egy objektív nézőpontot valakitől, aki figyelni a közösség működését, és független emberként alkot véleményt róla. Ott van például a park, az iskola felé vezető úton, amiből tisztántartással, karbantartással egy zibongó közösségi teret lehetne teremteni. Látható, hogy történt erőfeszítés ebbe az irányba, de még bőven van mit tenni érte. És ugyanígy számos más hely a városban a köztisztaság hiányát szenved. Nem ítélekem, de elgondolkodom azon, amit külföldiként látok, és nyitottan fogadom az erre érkező válaszokat.

– **Hol dől el szerinted, hogy az emberek hogyan viszonyulnak a környezetükhöz?**

– Elsősorban mindenképp otthon, majd később az iskolában. Kulcsfontosságú, hogy mi az a példa, amit otthon látnak a gyerekek, hiszen ott töltik életük nagy részét. Később pedig az iskola megadhatja számukra az elméleti háttérrel is ahhoz, amit addig a szülőktől gyakorlatban láttak, mint például a környezettudatossághoz.

– **A te hazádban ez hogyan működik? Csodás természeti környezetben éltek. Elég figyelmesek ez iránt a lakosok?**

– A környezetbarát magatartás különböző tematikákra osztható szerintem. Mint például az újrahasznosítás kérdése. Az otthoni környezet kevésbé, az oktatási intézmények azonban annál nagyobb hangsúlyt fektetnek ennek a fejlesztésére azzal, hogy a gyerekeket természetbaráttá nevelik. A Nagy Kanári-szigeten nagyon kevesen hasznosítják újra az általuk termelt hulladék egy részét. De az iskola olyan környezetismereti házi feladatot ad a gyerekeknek, hogy a szülők segítségével kezdjenek el otthon szelektíven gyűjteni, akkor az látható hatással van a háztartásokra és a szülők gondolkodásmódjára. Mi is így kezdtünk el újrahasznosítani otthon. Emellett vannak más környezetvédelmi problémáink is persze, hiszen az Atlanti-óceánon élünk, nagyon előnyös helyen az Európa-Afrika teherhajó-útvonalon. Ezért rengeteg a szemét vagy az olajszenyvezés a kikötőinkben. Ha ez nem lenne elég, a turisták is rossz hatással vannak a strandjainkra, a vizeinkre. Aki nem látja élőben, el sem hiszi, de naptejoltok lebegnek a vizen a népszerűbb strandokon, mert mérték nélkül kenik magukra az emberek a napvédő termékeket, amit aztán a hullámok kimosnak a homokra. Szerencsére még vannak azért eldugott, vad természeti tájaink, amik érintetlenek maradtak. Az egyik kedvenc helyem is ilyen azon a szigeten, ahol lakunk, egy sziklás partszakasz, mindig erős szél fúj ott, és a közelben van egy világítótorony is. Szeretek oda kiülni gondolkodni dolgokon. A tenger az, ami igazán hiányzik, amikor a kontinensen tartózkodom, szárazfölddel körülvéve. Ez így van egyébként más szigetlakókkal is. Személy szerint bárhol lelélném az életem, de öregkoromra biztosan vissza fogok térni a Kanári-szigetekre.

BÍRÓ ORSOLYA

